

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ปวงชนทุกคน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี สามารถนำประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานในการศึกษาขั้นสูงต่อไป สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งในปีการศึกษา 2535 มีโรงเรียนอยู่ในสังกัดถึง 31,435 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535)

จากกองนโยบายและแผน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2532-2535 มีจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ดังนี้

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 121 คน)	ปีการศึกษา			
	2532	2533	2534	2535
จำนวนโรงเรียน	10,987	11,185	11,448	11,696

จากข้อมูลพื้นฐานจะเห็นว่า มีแนวโน้มที่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น เป็นเหตุให้เกิดปัญหาการเสียค่าใช้จ่ายสูงในการจัดการศึกษา และการจัดสรรทรัพยากรของโรงเรียน ประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรในระดับประถมศึกษา จากการวิจัยโครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา พบว่า ยังมีความขาดแคลนในเรื่องของทรัพยากรต่าง ๆ หลายแห่ง ไม่ว่าจะพิจารณาในระดับท้องถิ่นหรือระดับจังหวัดก็ตาม ความขาดแคลนเหล่านั้นก็ยังมีอยู่ ในระดับที่แตกต่างกันอันแสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันในหลาย ๆ เรื่อง บางเรื่องก็มีสาเหตุมาจากการจัดสรร เช่น อาคาร สถานที่ ครู วัสดุอุปกรณ์ กล่าวคือ บางแห่งอยู่ในสภาพพอเพียง สมบูรณ์ บางแห่งขาดแคลนหรือชำรุดจำเป็นต้องซ่อมแซม บางแห่งมีครูมากเกินไป ในขณะที่อีกหลายแห่งยังขาดครู บางแห่งจำนวนครูเท่ากันแต่คุณภาพหรือคุณวุฒิของครูก็แตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2525) ซึ่ง

สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ที่กล่าวว่า ผลกระทบของ
 ทรัพยากร เช่น อาคารเรียน บุคลากร และหนังสือแบบเรียน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะขึ้นอยู่กับ
 ความเพียงพอและความขาดแคลน ในทรัพยากรเหล่านั้นของโรงเรียนโดยส่วนรวม ผลกระทบที่เกิดขึ้นจะ
 เป็นไปในทางบวก และผลกระทบจะสูงสุดเมื่อโรงเรียนนั้นมีความขาดแคลนมาก ซึ่งสอดคล้องกับ
 พนม พงษ์ไพบูลย์ (2520) ที่กล่าวว่า ถ้าพิจารณาถึงอัตราการเรียนต่อกับทรัพยากรของโรงเรียน
 ปรากฏว่ามีส่วนสัมพันธ์กันโดยตรง คือ จังหวัดที่มีทรัพยากรของโรงเรียนมากจะมีอัตราการเรียนต่อสูง

ทรัพยากรที่สำคัญมากอีกอย่างหนึ่งต่อการเรียนการสอน ก็คือ อุปกรณ์การเรียนการสอน จาก
 ผลการวิจัยโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา พบว่า โรงเรียนในทุกจังหวัดยังอยู่ในสภาพที่ขาดแคลน
 และผลการวิจัยยังชี้อีกว่า สภาพความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนการสอนนั้น มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพ
 การศึกษา กล่าวคือ โรงเรียนที่มีอุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่ในสภาพดีและเพียงพอ ผลการเรียนของ
 นักเรียนจะดีตามไปด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2525) ซึ่งสอดคล้อง
 กับรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) ที่กล่าวว่า คุณภาพของการ
 ศึกษา นอกจากจะเกี่ยวข้องกับบุคลากรแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความพร้อมของทรัพยากรอื่น ๆ ของโรงเรียน
 ด้วย เช่น อาคาร สถานที่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรในชุมชน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ
 เอกสารและงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่พบว่า จุดสำคัญของคุณภาพ
 การศึกษาขึ้นอยู่กับสิ่งที่อำนวยความสะดวก งบประมาณ กองทุนหรือมูลนิธิ และทรัพยากรท้องถิ่น ทั้งนี้ยัง
 ขึ้นอยู่กับวัสดุอุปกรณ์และการจัดหา (Office of the National Primary Educational
 Commission, Ministry of Education, 1983)

สำหรับปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติ (2535) สรุปได้ว่ามีปัญหาสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ ปัญหาคุณภาพของการศึกษา ปัญหาการ
 ลงทุนทางการศึกษา และปัญหาด้านขวัญและกำลังใจของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับ สุมณ อมรวิวัฒน์ และ
 สมพงษ์ จิตระดับ (2530) ที่กล่าวว่า ปัญหาที่อยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของระบบการศึกษาโดยตรง ที่เกี่ยว
 ข้องกับองค์ประกอบด้านการเรียนการสอนที่เป็นปัญหาสำคัญมีอยู่ 3 ด้าน คือ ด้านคุณภาพของผลผลิต ด้าน
 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติ และด้านความขาดแคลนและความไม่เสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงาน
 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533) ที่กล่าวว่า ปัญหาในด้านคุณภาพของผลผลิต คือ
 ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และมีอัตราการตกซ้ำชั้นสูง ปัญหาในด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติ
 คือ สมรรถภาพในการแก้ปัญหาของครูมีน้อย ครูไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนได้ทุกวิชา ครูไม่ถนัดใน
 ทักษะการสอนบางกลุ่มประสบการณ์ และปัญหาในด้านความขาดแคลนและความไม่เสมอภาค คือ
 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน การสอน คู่มือครู แผนการสอน วัสดุ
 ครุภัณฑ์ อาคารเรียน อาคารประกอบ

ปัญหาที่พบเป็นเสมือนข้อจำกัดสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มาร์ก เบย์ (Mark Bray, 1987) กล่าวถึงการจัดหลักสูตรของโรงเรียนขนาดเล็กว่ามีข้อจำกัดอยู่ 4 ประการ คือ 1) มีความจำกัดในด้านขีดความสามารถของครูผู้สอน 2) มีความจำกัดในเรื่องของครูผู้มีความสามารถเฉพาะทาง 3) มีความจำกัดในเรื่องของงบประมาณ สิ่งที่อำนวยความสะดวก ในการเรียนการสอน 4) มีความจำกัดในเรื่องของจำนวนนักเรียนกับ กิจกรรมบางประเภท

โดยที่ปัญหาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กประสบอยู่นั้นมีมาก หน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบได้พยายามศึกษาปัญหาและรูปแบบปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ก็ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้หมดไปได้ อีกทั้งปัญหาที่รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงและการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ จึงจำเป็นที่รัฐบาลต้องกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานเพื่อป้องกัน โดยเร่งระดมสรรพกำลังจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งจากรัฐ เอกชน ท้องถิ่น และชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534) มาช่วยในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สมาน แสงมลิ (อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528) ที่กล่าวว่า ต้องระดมสรรพกำลังด้านต่าง ๆ ในหน่วยงานราชการ กลุ่มชาวบ้าน และเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้มากขึ้น นอกจากนี้ ภิญญู สาทร (2521) กล่าวว่า พึงระดมเลือกสรรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งจากรัฐ ท้องถิ่น เอกชน และผู้เข้ารับการศึกษาคลอดจน สุ่มน อมรวิวัฒน์ (2531) กล่าวว่า การพิจารณาการศึกษาไทยในอนาคตควรจะได้คำนึงถึง... การเชื่อมโยงทรัพยากรของรัฐและเอกชนซึ่งจะนำมาใช้ช่วยส่งเสริมให้การศึกษาเป็นไปตามเป้าหมาย

โรงเรียนขนาดเล็กโดยทั่วไปมีลักษณะทางกายภาพใกล้เคียงกับท้องถิ่นหรือชุมชน จึงเป็นข้อที่น่าสังเกตว่าการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนนั้น น่าจะมีประโยชน์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก และโดยปกติแล้วท้องถิ่นก็จะเป็นแหล่งต้นทุนแห่งหนึ่ง ที่จะเข้าสู่โรงเรียนขนาดเล็กได้สูง (Mark Bray, 1987) ซึ่งสอดคล้องกับ โรเบิร์ต และเบอร์ไนซ์ (Robert J. Havighurst and Bernice L. Neugarten, 1968) ที่กล่าวว่า หลักสูตรของโรงเรียนและกิจกรรมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทั้งแหล่งชุมชนที่เป็นปฐมภูมิ และแหล่งชุมชนที่เป็นทุติยภูมิ อย่างไรก็ตามนักเรียนจะต้องรักษาความสัมพันธ์อันดีของโรงเรียนกับแหล่งชุมชนทั้งสองประเภทไว้สำหรับคนในชุมชนนั้น จอห์น คิวอี้ (อ้างถึงใน Robert J. Havighurst and Bernice L. Neugarten, 1968) กล่าวว่า มีความเป็นไปได้ที่จะให้โรงเรียนและชุมชนเป็นหนึ่งเดียว การแก้ปัญหาของชุมชนเป็นความมุ่งหวังที่จะให้เด็กได้เริ่มเรียนรู้ด้วยตัวเองจากโรงเรียนในชุมชน เพื่อการมีชีวิตที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป

จะเห็นได้ว่าชุมชนหรือท้องถิ่นเป็นแหล่งทรัพยากรที่สามารถนำไปสนับสนุน และช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ได้ในระดับหนึ่งอันได้แก่แหล่งทรัพยากรที่มาจากองค์กรรัฐบาล องค์กรเอกชน องค์กรศาสนา และองค์กรชาวบ้าน ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่มีมาเป็นเวลาช้านาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของแหล่งทรัพยากร

การขาดแคลนทรัพยากรของโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ล้วนแต่มีผลต่อการบริหารงาน และคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยตรงของจังหวัดนี้

เนื่องจากปัญหาดังกล่าวที่พบในจังหวัดนครราชสีมา และข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และจะได้นำผลการวิจัยเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถนำไปสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ในด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถนำไปสนับสนุนการจัดการศึกษา สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2538 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบด้วย 24 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา ขามทะเลสอ ขามสะแกแสง คง ครบุรี จักราช ชุมพวง โชคชัย ดำเนินเขต โนนไทย โนนสูง บัวใหญ่ ประทาย ปักธงชัย ปากช่อง นิมาย สีคิ้ว สูงเนิน ห้วยแถลง เืองสว่าง บ้านเหลื่อม หนองบุญมาก แก้งสนามนาง โนนแดง และกิ่งอำเภอวังน้ำเขียว ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กทั้งหมด 279 โรงเรียน สำหรับการวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาเท่านั้น ได้ตัวอย่างโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย จำนวน 95 โรงเรียน

2. การศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ที่มาจาก 4 องค์กร ได้แก่ 1) องค์การบริหาร 2) องค์กรเอกชน 3) องค์กรศาสนา 4) องค์กรชาวบ้าน

3. การเสนอแนะแนวทางการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัดการศึกษาในด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การเก็บข้อมูลจากกลุ่มบุคคลในองค์กรรัฐบาล องค์กรเอกชน องค์กรศาสนา และองค์กรชาวบ้าน เป็นการเก็บข้อมูลที่ครอบคลุมแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมาทั้งหมด
2. การเก็บข้อมูลจากกลุ่มบุคคลที่เป็นกลุ่มผู้ให้การสนับสนุนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก กับกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ได้รับการสนับสนุนนั้น เป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่สามารถค้นพบแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นได้มากที่สุด
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสำรวจแบบ 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกเป็นการสำรวจในลักษณะของภาพรวมกว้าง ๆ ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสำรวจแบบเจาะลึกให้เห็นจริง ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลที่ชัดเจนและตรวจสอบได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง องค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในจังหวัดนครราชสีมาที่สามารถให้การสนับสนุน ด้านทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในงานวิจัยนี้แบ่งแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นออกเป็น 4 องค์กร ได้แก่ 1) องค์กรรัฐบาล 2) องค์กรเอกชน 3) องค์กรศาสนา 4) องค์กรชาวบ้าน

องค์กรรัฐบาล หมายถึง หน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่ภายในท้องถิ่น เช่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานการปกครอง และรวมถึงข้าราชการในหน่วยงาน ในจังหวัดนครราชสีมา

องค์กรเอกชน หมายถึง หน่วยงานนอกระบบราชการที่มีเอกชนเป็นเจ้าของที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง ตามความสนใจมีระบบที่มั่นคงและสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อบริการช่วยเหลือ หรือพัฒนาสังคมในงานวิจัยนี้หมายถึงองค์กรเอกชนซึ่งมีระบบที่มั่นคงและสนับสนุนการจัดการศึกษา ได้แก่ มูลนิธิ สมาคม และสโมสร ในจังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2537

องค์กรศาสนา หมายถึง กลุ่มคนที่ยึดถือศาสนาเป็นหลัก ที่มีแนวคิดและการปฏิบัติไปตามหลักของศาสนานั้น ซึ่งรวมทั้งองค์กรศาสนาแบบเป็นทางการ เช่น บุคคลในศาสนาต่าง ๆ ได้แก่ ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม และองค์กรศาสนาแบบไม่เป็นทางการ เช่น สำนักสงฆ์นอกระบบ ในจังหวัดนครราชสีมา

องค์กรชาวบ้าน หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญพิเศษในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น กลุ่มชาวนา กลุ่มช่างยนต์ เป็นต้น ในจังหวัดนครราชสีมา

การสนับสนุนการจัดการศึกษา หมายถึง การให้ความช่วยเหลือโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ ในปีการศึกษา 2537

งบประมาณ หมายถึง เงินที่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้รับการจัดสรรจากทางราชการเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาในแต่ละปีงบประมาณ และเงินรายได้ของโรงเรียนที่ได้นอกเหนือจากเงินงบประมาณแผ่นดิน

บุคลากร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในองค์กรต่าง ๆ ซึ่งสามารถช่วยเหลือในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครราชสีมา

อาคารสถานที่ หมายถึง สิ่งก่อสร้าง ดิถุ บริเวณที่สามารถใช้สนับสนุนการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครราชสีมา

วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ ครุภัณฑ์ และสื่อการเรียนการสอน ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครราชสีมา

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 121 คน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2537

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา หมายถึง หน่วยงานที่ดูแลและรับผิดชอบเกี่ยวกับโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย 24 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา ชามทะเลสอ ชามสะแกแสง คง ครบุรี จักราช ชุมพวง โชคชัย ด้านขุนทด โนนไทย โนนสูง บัวใหญ่ ประทาย ปักธงชัย ปากช่อง พิมาย สีคิ้ว สูงเนิน ห้วยแถลง เสิงสาง บ้านเหลื่อม หนองบุญนาถ แก้งสนามนาง โนนแดง และกิ่งวังน้ำเขียว

กลุ่มประสบการณ์ หมายถึง กลุ่มวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มี 5 กลุ่มประสบการณ์ ได้แก่ กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

กลุ่มบุคคลในท้องถิ่น หมายถึง กลุ่มคนที่ปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติกิจกรรม ในหน่วยงานองค์กร รัฐบาล องค์กรเอกชน องค์กรศาสนา และองค์กรชาวบ้าน ในจังหวัดนครราชสีมา

ผู้ให้ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติกิจกรรม ในหน่วยงานองค์กร รัฐบาล องค์กรเอกชน องค์กรศาสนา และองค์กรชาวบ้าน ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ผู้รับ หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการเรียนการสอน ในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่ได้รับการสนับสนุนการจัดการศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการวิจัย จากเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย รายงานประจำปี รายงานการสัมมนา บทความทางวิชาการ ตำราต่าง ๆ และหลักสูตรประถมศึกษา

2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้นับสอบถาม ถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

3. ประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากร

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มบุคคลในท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ บุคคลในองค์กรรัฐบาล บุคคลในองค์กรเอกชน บุคคลในองค์กรศาสนา และบุคคลในองค์กรชาวบ้าน ซึ่งมี 24 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ

3.2 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ 1) ตัวอย่างประชากรที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้ประชากรและตัวอย่างประชากรดังนี้ คือ บุคคลในองค์กรรัฐบาลจำนวน 174 คน บุคคลในองค์กรเอกชนจำนวน 65 คน บุคคลในองค์กรศาสนาจำนวน 39 คน บุคคลในองค์กรชาวบ้านจำนวน 31 คน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจำนวน 190 คน 2) ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้แทนของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นซึ่งได้มาจากการสำรวจแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นจากข้อ 1 ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับฉลาก ร้อยละ 4 จากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ได้ตัวอย่างประชากรบุคคลในองค์กรรัฐบาลจำนวน 17 คน บุคคลในองค์กรเอกชนจำนวน 2 คน บุคคลในองค์กรศาสนาจำนวน 3 คน และบุคคลในองค์กรชาวบ้านจำนวน 3 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ รวม 5 ฉบับ ดังนี้ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามกลุ่มบุคคลในท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่สามารถนำไปสนับสนุนการจัดการศึกษา สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่กำหนดคำตอบให้เลือก แบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลในรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่สามารถนำไปสนับสนุนการจัดการศึกษา สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง กำหนดคำตอบให้เลือก แบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามกลุ่มบุคคลในท้องถิ่น ที่ปฏิบัติงานและเกี่ยวข้องโดยตรงกับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่สามารถนำไปสนับสนุนการจัดการศึกษา สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่กำหนดคำตอบให้เลือก แบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลในท้องถิ่น ที่ปฏิบัติงานและเกี่ยวข้องโดยตรงกับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลในรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่สามารถนำไปสนับสนุนการจัดการศึกษา สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง กำหนดคำตอบให้เลือก แบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์ผู้แทนของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะ วิธีการ และปริมาณของการสนับสนุนการจัดการศึกษา สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นนั้น ๆ แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง กำหนดคำตอบให้เลือก แบบสำรวจรายการ และแบบปลายเปิด

5. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

5.1 ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น

5.2 สร้างแบบสอบถาม เพื่อสำรวจแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่สามารถนำไปสนับสนุนการจัดการศึกษา

5.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสำรวจแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่สามารถนำไปสนับสนุนการจัดการศึกษา

5.4 สร้างแบบสอบถาม เพื่อสำรวจแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่สามารถนำไปสนับสนุนการจัดการศึกษา

5.5 สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อหาข้อมูลในรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสำรวจแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่สามารถนำไปสนับสนุนการจัดการศึกษา

5.6 สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อหาข้อมูลในรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ลักษณะ วิธีการ

และปริมาณของการสนับสนุนการจัดการศึกษา

5.7 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในข้อ 5.2 ข้อ 5.3 ข้อ 5.4 ข้อ 5.5 และข้อ 5.6 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้อง และสำนวนภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์ต่อไป

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งไปและรับคืนทางไปรษณีย์ และในบางส่วนให้ผู้ช่วยวิจัย ข้อมูลที่เป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเองทั้งหมด

7. การวิเคราะห์ข้อมูล ฉบับที่ 1 ฉบับที่ 2 ฉบับที่ 3 และฉบับที่ 4 ในตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยทฤษฎี หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ในตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยทฤษฎีแจกแจงความถี่ตามกลุ่มของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ส่วนฉบับที่ 5 นำมาวิเคราะห์โดยสรุปแล้วแจกแจงในรูปความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ที่สามารถนำไปสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. สามารถนำแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นไปสนับสนุนการจัดการศึกษา ในกลุ่มประสบการณ์ ทั้ง 5 ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
3. ได้แนวทางการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัดการศึกษา ในด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย